

Biserica 47 22.2.2021

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea
Legii nr.286/2009 privind Codul penal

Analizând proiectul de **Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.33 din 16.02.2021 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr.D62/16.02.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect modificarea art.369 - Incitarea la ură sau discriminare - din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în scopul transpunerii art.1 alin.(1) lit. a) din Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal.

Prin obiectul său de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. **Din punct de vedere al dreptului Uniunii Europene**, proiectul intră sub incidența normelor juridice subsumate **Politicii europene** privind **Spațiul de libertate, securitate și justiție**, integrate **segmentului legislativ rezervat - Cooperării polițienești și judiciare în**

domeniile penal și vamal, sectorul - Cooperare judiciară în domeniul penal.

La nivelul **dreptului european derivat**, prezintă incidență dispozițiile ***Deciziei-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal.***

Așa cum se arată în Expunerea de motive, transpunerea completă a dispozițiilor Deciziei-cadru 2008/913/JAI a fost notificată de autoritățile române, însă, ca urmare a unor demersuri începute în anul 2015 și continuate în anul 2016, Comisia Europeană, în contextul evaluării gradului de conformare a legislației naționale cu dispozițiile respectivei decizii-cadru, a concluzionat că măsurile de transpunere notificate de către autoritățile române nu îndeplinesc obligațiile impuse de prevederile art.1 alin (1) lit.a) din Decizia-cadru 2008/913/JAI. Din acest motiv, Comisia Europeană a transmis României *Scrisoarea de punere în întârziere*, declanșându-se implicit procedura de infringement, în prima sa fază - necontencioasă.

Astfel, potrivit Expunerii de motive, Comisia Europeană a apreciat că legislația penală română incriminează instigarea publică la violență sau la ură împotriva unui grup de persoane, fără însă a se referi și la instigarea împotriva unui membru al respectivului grup de persoane. Totodată, s-a apreciat că reglementarea națională limitează incriminarea instigării la violență la situațiile în care o persoană incită public la comiterea unei infracțiuni specifice.

Prin urmare, în considerarea deficiențelor constatate de către Comisia Europeană și din perspectiva stadiului avansat al etapei pre-contencioase în care se află problematica în cauză, etapă ce o precede pe cea contencioasă, ce s-ar putea derula, într-o atare eventualitate, în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul art. 258 din TFUE, se impune promovarea unei intervenții normative care să stopeze acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru declanșate de Comisia Europeană.

Pe cale de consecință, în acord cu observațiile Comisiei Europene, prin prezentul proiect se realizează *transpunerea* prevederilor art.1 alin(1) lit.a) din *Decizia-cadru 2008/913/JAI*, prin modificarea corespunzătoare a art.369 din Legea nr.289/2009 privind Codul Penal, demersul fiind de natură a împiedica derularea pe mai departe a procedurii de infringement.

3. Având în vedere că se preconizează modificarea art.369 din Legea nr.286/2009 privind Codul penal, pentru exprimarea sintetică a obiectului de reglementare, **titlul** trebuie reformulat, astfel:

„Lege **pentru modificarea art.369**
din Legea nr.286/2009 privind Codul penal”.

4. La textul propus pentru **art.369**, pentru un spor de claritate a normei, propunem înlocuirea expresiei „sau a unei persoane” cu sintagma „sau **împotriva** unei persoane”.

5. Ținând seama de numeroasele intervenții legislative aduse actului normativ de bază de-a lungul existenței sale, recomandăm introducerea, în finalul proiectului, a unui nou articol, **art.II**, care să cuprindă dispoziția de republicare a Legii nr.286/2009, cu următoarea redactare:

„**Art. II.** - Legea nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I”.

Ca urmare a preluării acestei observații, actualul **articol unic** va deveni **art.I**, urmând a fi marcat în mod corespunzător.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București

Nr. 48/17.02.2021

Lege privind Codul penal

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 2/2014 - M. Of. nr. 319/30 apr. 2014 (art. 5); Decizia I.C.C.J. nr. 1/2014 - M. Of. nr. 349/13 mai 2014 (art. 6, art. 39); Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014 (art. 129 alin. (2) lit. b)); Decizia I.C.C.J. nr. 5/2014 - M. Of. nr. 470/26 iun. 2014 (art. 9); Decizia I.C.C.J. nr. 6/2014 - M. Of. nr. 471/26 iun. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 7/2014 - M. Of. nr. 471/26 iun. 2014 (art. 6); Decizia I.C.C.J. nr. 8/2014 - M. Of. nr. 473/27 iun. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 14/2014 - M. Of. nr. 525/15 iul. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 14/2014 - M. Of. nr. 546/23 iul. 2014 (art. 6 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 20/2014 - M. Of. nr. 766/22 oct. 2014 (art. 175 alin. (2) teza întâi); Decizia I.C.C.J. nr. 21/2014 - M. Of. nr. 829/13 nov. 2014 (art. 5 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 26/2014 - M. Of. nr. 24/13 ian. 2015 (art. 175 alin. (1) lit. c) și alin. (2); Decizia I.C.C.J. nr. 1/2015 - M. Of. nr. 105/10 feb. 2015 (art. 308)); Decizia I.C.C.J. nr. 4/2015 - M. Of. nr. 244/9 apr. 2015 (art. 196 alin. (1)); Decizia I.C.C.J. nr. 3/2015 - M. Of. nr. 380/2 iun. 2015; Decizia I.C.C.J. nr. 10/2015 - M. Of. nr. 389/4 iun. 2015 (art. 367 alin. (1) și (6)); Decizia I.C.C.J. nr. 12/2015 - M. Of. nr. 409/10 iun. 2015 (art. 6 alin. (1), art. 183, art. 309); Decizia I.C.C.J. nr. 13/2015 - M. Of. nr. 410/10 iun. 2015 (art. 96 alin. (5) raportat la art. 44 alin. (2)); Decizia I.C.C.J. nr. 20/2015 - M. Of. nr. 573/30 iul. 2015 (art. 327 alin. (2); Decizia I.C.C.J. nr. 13/2016 - M. Of. nr. 457/21 iun. 2016 (art. 6); Decizia I.C.C.J. nr. 11/2016 - M. Of. nr. 468/22 iun. 2016 (art. 6))

1 promulgată prin D. nr. 1211/2009 M. Of. nr. 510/24 iul. 2009

Decret pentru promulgarea Legii privind Codul penal

2 modificări prin L. nr. 27/2012 M. Of. nr. 180/20 mar. 2012

Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

modifică art. 153 alin. (2), art. 161 alin. (2); introduce alin. (3) la art. 153, alin. (3) la art. 161

3 completat prin L. nr. 63/2012 M. Of. nr. 258/19 apr. 2012

Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

introduce lit. e) la art. 108, art. 112_1

4 modificări prin L. nr. 187/2012 M. Of. nr. 757/12 nov. 2012

Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

la data de 1 februarie 2014, modifică art. 9 alin. (3), art. 61 alin. (3), art. 64 alin. (5) lit. b), art. 65 alin. (1), (2) și (4), art. 80 alin. (2) lit. d), art. 82, art. 83 alin. (4), art. 85 alin. (3) și (4), art. 93 alin. (4), art. 98 alin. (1), art. 101 alin. (4), art. 106, art. 116 alin. (2), art. 144 alin. (1) și (2), art. 155 alin. (4), art. 175 alin. (1) lit. c), art. 182 lit. e), art. 210, art. 211 alin. (2), art. 231, art. 234 alin. (2), art. 289 alin. (1), art. 292 alin. (1), art. 294 lit. c), art. 302 alin. (6), art. 308 alin. (1), art. 344, art. 345, art. 391 alin. (2), art. 416 alin. (3), art. 430; introduce lit. d) la art. 75 alin. (1), lit. g) la art. 294, alin. (7) la art. 302, alin. (6) și (7) la art. 342, alin. (3) la art. 407, lit. h) la art. 443 alin. (1); abrogă art. 101 alin. (6), art. 139 alin. (3)

(v. Decizia I.C.C.J. nr. 4/2014 - M. Of. nr. 434/13 iun. 2014)

5 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 265/2014 M. Of. nr. 372/20 mai 2014

Decizia nr. 265 din 6 mai 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Codul penal

dispozițiile art. 5 sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.

6	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 508/2014 Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal	M. Of. nr. 843/19 nov. 2014	<i>prevederile art. 159 alin. (3) sunt constituționale în măsura în care se aplică tuturor inculpaților trimiși în judecată înaintea datei intrării în vigoare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și pentru care la acea dată momentul citirii actului de sesizare fusese depășit</i>
7	modificări prin	L. nr. 159/2014 Lege pentru abrogarea art. 276 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 887/5 dec. 2014	<i>abrogă art. 276</i>
8	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 732/2014 Decizia nr. 732 din 16 decembrie 2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal	M. Of. nr. 69/27 ian. 2015	<i>constată că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) este neconstituțională</i>
9	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 11/2015 Decizia nr. 11 din 15 ianuarie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal	M. Of. nr. 102/9 feb. 2015	<i>dispozițiile art. 112_1 alin. (2) lit. a) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012</i>
10	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 603/2015 Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal	M. Of. nr. 845/13 nov. 2015	<i>sintagma "raporturi comerciale" din art. 301 alin. (1)</i>
11	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 603/2015 Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 301 alin. (1) și art. 308 alin. (1) din Codul penal	M. Of. nr. 845/13 nov. 2015	<i>sintagma "ori în cadrul oricărei persoane juridice" din art. 308 alin. (1) cu raportare la art. 301</i>
12	modificări prin	O.U.G. nr. 18/2016 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară	M. Of. nr. 389/23 mai 2016	<i>modifică art. 154 alin. (4), art. 211 alin. (2), art. 217, art. 218 alin. (3) lit. c), art. 219 alin. (2) lit. c), art. 220 alin. (3) și (4), art. 356, art. 374 alin. (1) și alin. (4);</i> <i>introduce art. 216_1, alin. (6) la art. 220, lit. d) la art. 221 alin. (2), alin. (6) la art. 221, cap. VI cu art. 256_1, alin. (3) la art. 315, alin. (6) la art. 345, alin. (1_1) și (1_2) la art. 374, alin. (3_1) la art. 374, alin. (4_1) la art. 374</i>
13	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 405/2016 Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 246 din Codul penal din 1969, ale art. 297 alin. (1) din Codul penal și ale art. 13_2 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție	M. Of. nr. 517/8 iul. 2016	<i>dispozițiile art. 297 alin. (1) sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „Îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”</i>
14	completat prin	L. nr. 151/2016 Lege privind ordinul european de protecție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 545/20 iul. 2016	<i>introduce lit. h) la art. 287 alin. (1), alin. (3) la art. 287</i>

- 15 modificări prin O.U.G. nr. 13/2017 M. Of. nr. 92/1 feb. 2017
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală
respinsă prin L. nr. 8/2017 M. Of. nr. 144/24 feb. 2017
modifică art. 269 alin.(3), art. 297, art. 301 alin. (1), art. 308 alin. (1), art. 336 alin. (1); introduce alin. (4) la art. 269, art. 336_1; abrogă art. 298
- 16 modificări prin O.U.G. nr. 14/2017 M. Of. nr. 101/5 feb. 2017
Ordonanță de urgență privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală
aprobată cu modificări prin L. nr. 9/2017 M. Of. nr. 144/24 feb. 2017
abrogă O.U.G. nr. 13/2017
- 17 modificări prin L. nr. 8/2017 M. Of. nr. 144/24 feb. 2017
Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală
respinge O.U.G. nr. 13/2017
- 18 modificări prin L. nr. 9/2017 M. Of. nr. 144/24 feb. 2017
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 14/2017 privind abrogarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală
aprobă O.U.G. nr. 14/2017
- 19 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 224/2017 M. Of. nr. 427/9 iun. 2017
Decizia nr. 224 din 4 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 335 alin. (1) din Codul penal și art. 6 pct. 6 teza a doua din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice
art. 335 alin. (1) care nu incriminează fapta de conducere pe drumurile publice a unui tractor agricol sau forestier, fără permis de conducere
- 20 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 368/2017 M. Of. nr. 566/17 iul. 2017
Decizia nr. 368 din 30 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1) și ale art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal
sintagma „și împotriva aceluiași subiect pasiv” din art. 35 alin. (1)
- 21 modificări prin L. nr. 193/2017 M. Of. nr. 598/25 iul. 2017
Lege pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal
modifică art. 301 și art. 308 alin. (1)
- 22 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 518/2017 M. Of. nr. 765/26 sep. 2017
Decizia nr. 518 din 6 iulie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 249 alin. 1 din Codul penal din 1969 și ale art. 298 din Codul penal
art. 298, în sensul că prin sintagma „îndeplinirea ei defectuoasă” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinirea prin încălcarea legii”

23	modificări prin	L. nr. 49/2018 Lege privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	M. Of. nr. 194/2 mar. 2018	modifică art. 75 alin.(1) lit. d) (expresia „materiilor explozive” se înlocuiește cu expresia „materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați”), art. 112_1 alin. (1) lit. i) (expresia „și al materiilor explozive” se înlocuiește cu expresia „materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați”) și art. 347; introduce art. 346_1
24	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 297/2018 Decizia nr. 297 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal	M. Of. nr. 518/25 iun. 2018	soluția legislativă care prevede întreruperea cursului termenului prescripției răspunderii penale prin îndeplinirea „oricărui act de procedură în cauză”, din cuprinsul dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, este neconstituțională
25	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 601/2018 Decizia nr. 601 din 27 septembrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit. b) din Codul penal	M. Of. nr. 1057/13 dec. 2018	sintagma „cel puțin” din cuprinsul dispozițiilor art. 129 alin. (2) lit. b)
26	admisă excepție de neconst. prin	D.C.C. nr. 651/2018 Decizia nr. 651 din 25 octombrie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 595 alin. (1) din Codul de procedură penală și ale art. 4 din Codul penal	M. Of. nr. 1083/20 dec. 2018	soluția legislativă cuprinsă în art. 4, care nu asimilează efectele unei decizii a Curții Constituționale prin care se constată neconstituționalitatea unei norme de incriminare cu cele ale unei legi penale de dezincriminare
27	modificări prin	O.U.G. nr. 28/2020 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal	M. Of. nr. 228/20 mar. 2020	modifică art. 326 și art. 352; introduce art. 352_1
28	modificări prin	L. nr. 217/2020 Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și pentru modificarea art. 223 alin. (2) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	M. Of. nr. 1012/30 oct. 2020	modifică art. 154 alin. (4), art. 211 alin. (1) și alin. (2) partea introductivă și lit. d) și e), art. 218 alin. (1) și alin. (3) partea introductivă și lit. b) și e), art. 218 alin. (4), art. 219 alin. (2) lit. b) și e), art. 220, art. 221 alin. (1) și alin. (2) partea introductivă și lit. a) și b), art. 221 alin. (3) și (6), art. 222, art. 374 alin. (3_1) lit. a); introduce lit. c) la art. 153 alin. (2), alin. (3_1) la art. 213, alin. (3_1) la art. 218, alin. (2_1) la art. 219, alin. (2_1) la art. 221, art. 222_1, lit. d) la art. 374 alin. (3_1)
29	modificări prin	L. nr. 228/2020 Lege pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul penal în vederea transpunerii unor directive ale Uniunii Europene	M. Of. nr. 1019/2 nov. 2020	modifică art. 112_1 alin. (1) și (2)

30 modificări prin L. nr. 233/2020 M. Of. nr. 1036/5 nov. 2020 *modifică art. 199 alin. (2)*
Lege pentru modificarea art. 199 alin. (2) din Legea nr.
286/2009 privind Codul penal

31 modificări prin L. nr. 274/2020 M. Of. nr. 1144/26 nov. 2020 *modifică art. 154 alin. (4) și art. 231*
Lege pentru modificarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal